

III.

ERIK.

(1189—1206).

I Slaget ved Holmengraa (1139) havde foruden andre Islændinger ogsaa kæmpet to Brødre, Ivar Skrauthanke og Jon Kauda, Sønner af Kalf den Range, men paa forskjellig Side, idet Ivar stadig havde fulgt Kong Magnus Blinde, medens Jon kæmpede for Inge og Sigurd Haraldssønner. Ivar, der kun undgik Døden ved at flygte over paa Broderens Skib, blev siden Biskop i Nidaros (den næstsidsste før Erkesædets Tid) og var Fader til Erkebiskop Erik, der vistnok var født længe før 1139 og altsaa, medens Faderen endnu ikke var indtraadt i geistlig Stand.

Det første Spor, vi finde af Erik Ivarssøn, er, at han 1150 skal være indtraadt i St. Victors Kloster i Paris for regulære Augustinere af streng Observants.¹⁾ Hvorlænge han her har opholdt sig, er ubekjendt, men Efterretningen er interessant. Han er den første Nordmand, som med Bestemthed vides at have studeret i Paris, og fra nu af kan i længere Tid spores Forbindelser mellem Norge og det berømte Kloster St. Victor.

Derefter tabe vi Erik af Syne, indtil vi igjen møde ham i Norge og det som Biskop af Stavanger. Denne Stilling synes han at have opnaaet senest 1171 eller 1172, da hans Forgjænger i Stavanger Aamunde omtales som forhenværende Biskop.²⁾ Om Eriks Færd i Stavanger vides, at han, ligesom sin Erkebiskop Eystein, hørte til

¹⁾ Scr. R. D. I, 340: *Henricus, Archiep. Nidrosiensis fit religiosus S. Victoris*. Naar Munch (N. F. H. II 864) har villet gjøre Henricus (en almindelig latinsk Gjengivelse af Erik) til Reidar, da er dette ganske vilkaarligt og urimeligt, medens Eriks Ophold i St. Victor ogsaa kjendes af andre Kilder. (Norsk hist. Tidsskr. 3 R. III 404)

²⁾ Se herom Munch N. F. H. III 129. Dipl. Svec. I, 88.

Magnus Erlingssøns ivrigste Tilhængere i Kampen mod Sverre. Han holdt Hird og havde Huuskarle i sin Tjeneste og eiede i det mindste et udrustet Krigsskib, og med dette ledsagede han 1181 Magnus til Bergen. Af et senere Diplom vides, at Magnus har skjænket Stavan-ger By til „St. Svithun“, en Gave, der siden inddroges af Kronen og først under Haakon Haakonssøn kom tilbage til Bispestolen.¹⁾ Skulde det da ikke være sandsynligt, at hin Magnus's Gave har staaet i Forbindelse med denne Eriks Optræden og have fundet Sted samtidig hermed?

Til sin Overherre Eystein synes Erik at have staaet i bedste Forhold, og naturligvis har han af og til besøgt Nidaros, der jo til-lige var hans gamle Hjemstavn. Med Vished vide vi, at han i 1178 var tilstede, da Eystein indviede den siden som islandsk Nationalhelgen bekjendte Thorlak til Skaalholts Bispestol.²⁾ Det siges ogsaa udtryk-kelig i Sverres Saga, at Eystein skal have udpeget Erik som den, han helst ønskede sig til Eftermand.

Eystein døde, som vi have seet den 26de Januar 1188. Paa et Møde af Biskopper og mægtige Mænd bragtes det nye Valg paa Tale, og Stemningen var for Erik, hvem Chorsbrødrene formodentlig alle-rede havde postuleret,³⁾ men Kong Sverre havde ikke Lyst til at se ham som Erkebiskop og anførte som Modgrund, at han var altfor gavmild og vilde forøde Erkestolens Gods. Udfaldet blev dog, at Sverre gav sit Samtykke, og Erik drog saa i samme Sommer (1188) til Rom for at søge Bekræftelse og Pallium. Han opnaaede sit Ønske hos Paven, Clemens III, og vendte ifølge Sagaen tilbage først efter et Aars Fra-værelse, Sommeren 1189. Senest 28de Januar 1189 har han imidlertid været Erkebiskop, thi paa den Dag nævnes han saaledes i et af ham erhvervet Pavebrev, der endnu er til i Original og indeholder et Forbud mod alle norske Geistliges Deltagelse i Krigstog uden for at yde Døende Kirkens Trøst og fraraade onde Gjerninger.⁴⁾

Sverres Saga beretter, at Erik, da han tiltraadte det nye Sæde,

¹⁾ Dipl. Norv. I. No. 51.

²⁾ Biskupa Sögur I. 275.

³⁾ En allerede ved en anden Stol ansat Biskop kunde, som ovenfor anført om Jon Birgerssøn, ikke vælges, men alene „postuleres“ (udbedes) til en ny. Paven maatte da løse ham fra hans Forhold til sin Domkirke, hvilket betragtedes under Billedet af et Ægteskab.

⁴⁾ Dipl. Norv. II No. 1.

blev vel modtagen af sine Chorsbrødre, om hvilke forøvrigt intet nærmere vides paa den Tid. Med Kongemagten kom han derimod snart paa den fiendtligste Fod, og han havde strax, om man tør tro Sagaen, udæsket denne ved at tale i Domkirkens Chor mod Birkebenerne. Dog har man en Forordning af Kongen, udstedt i Forening med Erkebispem og de øvrige Biskopper, om Bansættelse for en Række Forbrydelser mod Kirker og Præster, Krænkelse af Kvinder o. s. v.¹⁾ Men Erik nægtede Sverre at krone ham, medmindre Paven først dertil gav sit Samtykke²⁾, han kom i Strid med Kongen om Erlæggelsesmaaden af Bøder til Erkebispem, hvor han vilde opretholde den af Eystein indførte Ordning, og han fastholdt sin Forgjængers Lovbog „Guldfjeder“ mod den ældre Lov, hvortil Sverre vilde holde sig. Navnlig blev der en skarp Strid om Størrelsen af den erkebiskoppelige Hird. Her optraadte Sverre meget alvorligt, hvorved det kom til skarpe Ord. Men Kong Sverre var bestemt og forelagde de Mænd, som tjente Erkebiskoppen ud over det af den ældre Lov tilladte Antal, en Frist af fem Dage, efter hvilken de skulde være udlæge. Nu fandt Erik sin Stilling utaalelig og drog strax bort, først til Bergen og derfra ud af Landet til Danmark.³⁾ Det blev en lang Fraværelse, ja mere end fire Gange saa lang som Eysteins i England.

Til at søge Tilflugt just i Danmark kunne flere Grunde have bevæget Erik. For det første var jo det danske Kongehus beslægtet med Magnus Erlingssøn og altsaa fiendsk mod Sverre, og dernæst kunde Erik sikkert i Erkebiskop Absalon gjøre Regning paa at finde en sympathetisk Beskytter og det saa meget mere, som der er Grund til at antage, at de personlig have kjendt hinanden i Paris. Særlig har maaske dog, saavidt jeg kan formode, Eriks Venskab med en anden fremragende geistlig Mand i Danmark draget ham did. Dette var den berømte franskfødte Abbed Vilhelm i Ebeltoft, en af Absalon omtrent

1) N. G. L. I. 409 fig. At denne Forordning ikke har noget med den saakaldte „Sverres Christenret“ at gjøre og at denne sidste ikke er udgaaet fra Kong Sverre, men er et meget senere Arbejde, er, som bekendt, paavist af Maurer.

2) Dipl. Norv. VI Pag. 4.

3) Prof. G. Storm har (Norsk hist. Tidsskr. 2 R. IV. 260) godtgjort, at dette Sammenstød mellem Sverre og Erik skede i Nidaros og ikke, som af flere antaget, i Bergen. Nogen „Synode“ i den sidstnævnte By 1190 har saaledes ikke fundet Sted.

1162 indkaldt Victoriner, med hvem Erik synes at have staaet i meget nær Forbindelse lige fra den Tid, de levede sammen i Paris.¹⁾

Ikke længe efter Eriks Ankomst til Danmark erfarer man, at han er bleven blind, hvilket Kong Sverre ikke forsmaaede at udtyde som en Himlens Straffedom over ham. Det blev derfor hans Ven, Abbed Vilhelm, der kom til at bistaa Erkebispem med den Klage, han snart sendte til Paven over Kongens Adfærd imod ham; idetmindste er Brevet til Paven, skjønt udgaaet under Eriks Navn, optaget i Vilhelms Brevsamling.²⁾

Dette Brev, som oversendtes Paven ved dertil særlig af Erik udvalgte Mænd, indeholder foruden andre Klager over Sverre, der kaldes en Usurpator, ogsaa en Beretning om Stavangers Bispestol, der jo var bleven ledig ved Eriks Forflyttelse til Erkesædet. Denne Beretning er meget gaadefuld. Det hedder, at Erik personlig havde ledet Valget af sin Eftermand, at baade Clerus og Menigheden enstemmig havde udkaaret en saavel ved sit Liv som sin Lærdom skikket Person, men at Sverre havde modsat sig. Hvem denne Candidat har været, siges ikke, men det forekommer mig ikke vist eller endog kun rimeligt, at det, som man har ment,³⁾ her er Tale om Nicolas Arnessøn, thi ham samtykte jo Sverre virkelig senere, og selv i et ensidigt Klagebrev, som det foreliggende, vilde dette være en for stærk Fordreielse af Sandheden. Sverre skulde da have villet indtrænge en Mand, „som just under Valget var i Begreb med at ægte (*ducebat*) en engang tidligere gift Hustru⁴⁾ (*uxor bigama*) og virkelig have fremtvunget hans

1) Om Abbed Vilhelm kan henvises til den kildemæssige Fremstilling af hans Liv ved A. Damberg, der findes i Programmet for Herlufsholms Skole 1867.

2) Brevet er trykt i Scr. R. D. VI, 19–21 og derefter i Dipl. Norv. VI No. 3. Her henføres det til „1190–92“ og den Pave, til hvem det er henvendt, siges at være enten Clemens III eller Coelestin III. Men af selve Brevet sees, hvad allerede Munch med Føie har udtalt, at det maa være fra Slutningen af 1190, da det udtrykkelig omtales, at Erik „i forrige Aar var kommen hjem efter at have faaet Pallium af Eders Hellighed“, og da det nu vides, at han kom hjem 1189, bliver det klart, at Brevet er fra 1190 og maa være skrevet til Clemens, der gav Erik Pallium. Clemens døde i Marts 1191. Keyseres Forsøg paa at forklare „anno præterito“ ved „forledent Aar“, altsaa som ubestemt Tidsangivelse er lidet rimeligt.

3) Saaledes Munch (III 259).

4) Dette Sted har været forskjellig fortolket. Suhm og efter ham Keyser (Kirkehist. I 278) have holdt paa den billedlige Forklaring, at *uxor* var = Stav-

Valg og præsenteret ham til Ordination. Heller ikke Navnet paa denne Sverres Candidat forekommer mig at kunne angives med Sikkerhed, thi at det, som man har antaget, skulde være den Njaal, som omsider virkelig blev Stavangers Biskop, er idetmindste ikke bevisligt. Erik kan i alle Fald ikke have ordineret den Mand, hvem han saa stærkt angriber.

De følgende Aars Begivenheder, der angaa den norske Kirke i Almindelighed, skulle kun kortelig berøres. Clemens III's Død og Eftermanden den ældgamle Coelestin III's mangehaande andre Interesser medførte, at der fra Curiens Side for det første ikke foretoges noget i den norske Sag, og Landets øvrige Biskopper forbleve, som bekendt, i nogle Aar hjemme i Norge, hvor de paa egen Haand og som det maa antages, uden Hensyn til Metropolitanens Rettigheder indviede en Biskop til Bergen paa Kongens Forlangende, ja i 1194 endog bekvemmede sig til at krone Sverre. Og en af dem, Thore af Hamar, drog i det følgende Aar med Magister Richard, sendte til Rom, og som det hedder i Kongens Interesse.

angers Bispestol, der blev *bigama*, naar en ny Mand skulde indtrænges efter et lovligt Valg paa en anden. Heri kan jeg ikke være enig. En Domkirke betegnes vistnok undertiden som Biskoppens Brud, men neppe vilde man have brugt det stødende og plumpe Udtryk *uxor*, snarere vel *sponsa*. Dertil kommer, at der jo paaaberaabes Pave Hadrian IV's Bestemmelser om Geistliges Ægteskab, hvilket denne, som bekendt, ikke ligefrem skal have forbudt, men at man her alene kan tænke paa Ægteskabet i egentlig Forstand, er jo ikke tvivlsomt. Jeg forstaar derfor Udtrykkene bogstaveligt, som ogsaa Munch (III, 260) har heldet til. (I Dipl. Norv. VI p. 8, 20de Linie bør for *bigamam* læses *bigamiam*?) Forøvrigt frembyder denne Stavangersags Historie endnu flere Vanskeligheder. At Nicolas af Erik skulde være indviet til Stavanger og derfra uden pavelig Tilladelse forflyttet til Oslo, vilde i den Grad stride mod den canoniske Ret, at det umuligt kan tænkes at have fundet Sted. Der gives ogsaa et Pavebrev, som hidtil ikke er paaagtet af vore Historikere, men som her er af stor Interesse, ihvorvel det skaber nye Gaader. Dette Brev (Jaffé, Regesta pontificum ed. 2 II, p. 565) er af Clemens III, men udateret. Det er stilet til *Episcopus electus Allocensis* (hvilket vist er = Oslo; ogsaa i Dødingers Liste over Bispedømmerne og deres Taxer (Beiträge z. polit. etc. Gesch. der sechs letzten Jahrhunderten II) findes *Ollozensis* for *Asloensis*). Den udvalgte Biskop maa have været Nicolas. Her omtales, at en *comes H.* (Erik, Ericus, Hericus, Henricus) har ladet en Præst, der udgav sig for at være Kongesøn, pidske og hænge i en Galge, og at en *baro* (Lendermand) efter Mordet paa Præsten er gaaet i Kloster. Imidlertid passer ikke denne Beretning paa nogen af de i Sverres Saga omtalte Thronprætendenter, og Sammenhængen bliver altsaa dunkel.

Forinden dette skede, havde Coelestin III (1194) imidlertid be- myndiget Erik til fra sit danske Exil at udslynge Banstraalen imod Kongen, og dette fandt naturligvis øieblikkelig Sted, idet Erik Søndag efter Søndag lyste Sverre i Ban i Lunds Domkirke. Om Efterretnin- gen om denne Bansættelse var naaet til Norge, da Kroningen fandt Sted, tør være uvist, da Banullen ikke haves og dens Datum er ube- kjendt. Formodentlig er denne dog udstedt samtidig med det bevarede Privilegium for Nidaros Domkirke af 15de Juni 1194.¹⁾ At denne Pavebulle autoriserer alle Erkebispens Paastande, følger af sig selv; navnlig bleve de af Magnus Erlingssøn givne Privilegier udtrykkelig bekræftede, Patronatsretten til samtlige Landets Kirker, hvorimod og- saa Sverre havde gjort Indsigelse, fastsloges o. s. v.

De norske Biskopper, som havde været med at krone Sverre, vare ogsaa selv blevne bansatte af Paven 18 Nov. 1194²⁾, og om Bi- skop Thores Reise, over hvilken der hviler et Slør, kan man kun sige, at den i Virkeligheden intet udrettede; han døde under mistænkelige Omstændigheder i Danmark.³⁾ Biskop Nicolas af Oslo drog allerede 1195 til Danmark, hvor han vistnok uden Vanskelighed opnaaede For- lig med Erik. 1197 fulgte Njaal af Stavanger Exemplet. Ivar af Hamar, der lod sig indvie i Danmark, forblev der, og Martin af Ber- gen, der holdt længst ud, finde vi 1199 ogsaa i Danmark. Norge var nu ganske biskopløst, undtagen forsaavidt Nicolas af Oslo hjemsøgte sit Fædreland som Baglernes Leder. Derimod var der i Danmark nu en hel Coloni af norske Prælater og deres Tjenere, thi at de alle med- bragte saadanne, er vist givet. Men af sine Indtægter have de vist ikke faaet meget, da Sverre naturligvis lagde Beslag paa disse; noget tør dog vel være tilflydt dem, naar Baglerne havde Overhaand i et eller flere Stifter. Norges Konge og hans Mænd vare i Ban og Lan- det belagt med Interdict, men den hjemmeverende Geistlighed vedblev dog sin Virksomhed.

Den blinde Erik, der, som de øvrige Biskopper, nærmest har været henvist til danske Embedsbrødres Godgjørenhed, har vel opholdt sig afvexlende hos Absalon og Abbed Vilhelm. I 1191 overvar han

¹⁾ Dipl. Norv. II. No. 3. Uddrag hos Keyser I. 285—286.

²⁾ Munch III. 281.

³⁾ Norsk hist. Tidsskr. 3 R. III. 408 flg.

Indvielsen af Gumløse Kirke i Skaane.¹⁾ I Marts 1201 døde Erkebiskop Absalon. Hans Testamente indeholder flere interessante Ting om hans norske Embedsbrødre, der alle betænktes deri. Erik, „der var landflygtig for sin Retfærdigheds Skyld“, skjænkede han 100 Mark Sølv og derhos en blakket Hest; forøvrigt sees, at Erik engang havde foræret Absalon en udmærket smukt forarbejdet Guldskaal, som nu testamenteredes den danske Konge. Til „Magister Peter“, Erkebiskop Eriks Capellan, om hvem vi ellers intet vide, skjænkedes en Kappe med Graaværksfoder. Martin af Bergen, Njaal af Stavanger og Ivar af Hamar fik hver 50 Mark Sølv og Nicolas fik tilbage den Sølvskaal og de Sølvtaallerkener, han engang selv havde givet Absalon. Ogsaa en „Haakon Nordmand“ betænktes med en brun Hest.²⁾ De norske Emigranternes Opfatning, maaske fornemmelig Biskop Nicolas's, af Kong Sverre er aabenbart gaaet over i Saxos Historie, der som bekendt benægter Sverres kongelige Herkomst.³⁾

At Erik, skjønt blind og aabenbart allerede meget gammel, den hele Tid under Landflygtigheden ivrig har kjæmpet mod Sverre med de Vaaben, han havde til sin Raadighed, er tydeligt nok. I Oktober 1198 modtog han en Skrivelse fra den nye Pave Innocents III, der roser hans Fasthed i Kampen. Af et andet samtidigt Pavebrev seer man, at Innocents kraftig tager sig af hans Sag og forbyder Danmarks og Sveriges Regenter at understøtte Sverre, ligesom Paven allerede nogen Tid i Forveien har advaret Islændingerne mod alt Samkvem med den banlyste Konge. Forøvrigt misbilligede Innocents bestemt enhver personlig Deltagelse i Krigen fra Geistliges Side, og Biskop Nicolas's Bedrifter kunne altsaa, om Paven har kjendt dem, ikke have havt hans Billigelse.⁴⁾

Om Domcapitlet og Geistligheden i Erkestiftet under Eriks Landflygtighed vides kun lidet. At Capitlet i det mindste i 1196 har aabnet Brevvexling med den romerske Curie, sees af et allerede tidligere omtalt Diplom.⁵⁾ En Chorsbroder i Nidaros, der særlig vides at have

¹⁾ Bring, Monumenta Scanensia I. 204. Scr. R. D. V. 377.

²⁾ Scr. R. D. V. 424 sqq.

³⁾ Saxo, ed. Müller p. 894—895.

⁴⁾ Dipl. Norv. VI. No. 5—8. Nogle Pavebreve til Erik, der ikke findes i vort Diplomatarium, findes hos Jaffé, Regesta pontt., ed. 2, II. 640, 643.

⁵⁾ Dipl. Norv. I. No. 1.

været Sverre fiendsk, var den Erlend, der foruden at have en Præbende ved Domkirken ogsaa var Sognepræst til Korskirken i Nidaros. Han havde meget at sige i Byen og havde ofte været i Trætte med Kongen om Erkebiskoppens Sag. Han er neppe bleven mindre forbitret paa Birkebenerne, da Philippus Jarl forførte hans unge og fagre Hustru og fik hende ned til sig i Oslo, hvor imidlertid dette Forhold kom til at volde Jarlens Død. Denne Erlend er, saavidt mig bekendt, den første Chorsbroder i Nidaros, hvis Navn er bevaret.

Ved Sverres Død 1202 forandredes, som bekendt, den norske Kronens og Kirkes Forhold. Haakon Sverressøn kaldte Biskopperne tilbage, de fulgte Indbydelsen, og der skabtes en Art Overenskomst i svævende Udtryk, som enhver af Parterne kunde fortolke paa sin Vis,¹⁾ men som dog for lange Tider bragte Striden mellem Kongemagten og Kirken til at hvile. Erkebispnen løste nu naturligvis Sverres Tilhængere, deriblandt selve den nye Konge, fra Bannet og Landet fra det Interdict, hvori det var faldet. Men da Pave Innocents erfarede dette, blev han meget harmfuld og gav disse Følelser Luft i et Brev af 24 Januar 1204. Vistnok maatte han glæde sig over „den voldsomme Usurpator“ Sverres Død, men „med største Forundring“, skriver han, „have vi erfaret, at Du, Broder Erkebiskop, ikke har taget i Betænkning paa egen Haand dumdristig at absolvere den nye Konge og hans Consorter fra den Excommunications-Dom, hvorunder de ved vor Kjendelse vare faldne. Det tilkom ikke i nogen Maade Dig, og Du har handlet paa en Abes Viis, der efterligner et Menneskes Handlinger. Og ikke alene Du er falden i Vildfarelse, men ogsaa de, der staa i den falske Formening, at de ere afløste. Derfor paalægger vi Dig og befaler Dig, at Du forkynder disse, at denne Absolution er tom og magtesløs, og derefter absolverer dem efter Kirkens Former paa vore Vegne.“²⁾ Men allerede paa den Tid, da dette Brev udgik fra Curien, var Kong Haakon død, og Sagen havde vel derved tabt det meste af sin praktiske Betydning.

Da Guttorm Sigurdssøn toges til Konge, spillede Erik derved ingen Rolle, men træder desto mere i Forgrunden, da kort efter Inge

¹⁾ N. G. L. I. 444.

²⁾ Dipl. Norv. VI. No. 9.

Baardssøn besteg Thronen. Lendermændene havde ønsket Haakon Jarl, men Almuen vilde have Inge. Erkebiskoppen sluttede sig til Bønderne og Inge blev valgt efter „hans Raad.“ Den kortere Bearbejdelse af hin Tids Saga tilføier, at „Inge havde før været hos Erkebispem“, hvilket vel maa betyde, at han havde søgt ham for at vinde hans Bevaagenhed og sikre sig hans Indflydelse til sin Fordel.¹⁾

Erik havde nu i mange Aar været blind og følte sig i det Hele svag. Medens han var i Danmark, havde han maattet lade Absalon indvie Biskop Paal til Skaalholt og maattet lade sig nøie med at være en af de assisterende Biskopper ved Ordinationen.²⁾ Efter Hjemkomsten til Nidaros havde han dog selv (1203) indviet den bekjendte Gudmund til Holes Bispestol.³⁾ Man seer ogsaa Erkestolen 1203 i Handelsforbindelse med England. Kong Johan indrømmer af Kjærlighed til Gud Erik og hans Successorer hvert Aar, enten det er frugtbart eller ikke, at lade et Skib med Korn og Levnetsmidler i England *sine omni exactione*.⁴⁾

Men han længtes efter Ro og besluttede at nedlægge sit Embede. Til sin Eftermand bestemte han, og Chorsbrødrene maa altsaa have samtykket heri, en Mand udenfor Erkestiftet. Han sendte nemlig 1205 Bud til Thore, Chorsbroder i Oslo, og bad ham at komme op til Nidaros uden nærmere at forklare ham Hensigten. Thore kom og fik nu at vide, hvad det gjaldt, hvorpaa han drog til Rom efter Pallium.⁵⁾

Som fratraadt Erkebiskop levede Erik endnu i nogle Aar. Man finder, at han i 1212 var med at besegle det Brev, hvorved Kong Inge og hans Halvbroder Hertug Haakon traf Bestemmelser om Thronfølgen, og i det følgende Aar 1213 døde han efter de islandske Annalers

¹⁾ Keyser (Norges Historie II. 171) har forstaaet det som, at Erkebispem havde opfostret Inge. Dette er i sig selv ganske usandsynligt og bliver ligefrem umuligt, naar man betænker, at Erik jo havde været landflygtig i de Aar, da Inge kunde have tiltrængt Opfostring.

²⁾ Biskupa Sögur I. 130: Absalon erkibiskup vigði Pál at ráði Eiriks erkibiskups, er eigi hafði pá sjálfr sýn til at vigja hann, voru biskupar við vigslu Páls biskups Eiríkr erkibiskup ok Petr biskup af Roiskeldu. Den islandske Biskop gav hver af Erkebisperne en Guldring og desuden Gaver til andre Geistlige.

³⁾ Biskupa Sögur I. 485. II 6, 53-54. Sturlunga Saga, ed. Vigfusson II. 293.

⁴⁾ Rotuli Chart. I, 1, 100, b.

⁵⁾ Fornm. Sögur IX. 226. Biskupa Sögur II. 88, hvor det feilagtigen siges, at Valget skede med (den da døde) Kong Haakons Samtykke.

Vidnesbyrd. Ved sin Død maa han, naar det erindres, at han allerede 1150 var indtraadt i St. Victors Convent, have været overmaade gammel. Med dette sin Ungdoms Kloster havde han ogsaa, efter at han var vendt hjem, vedligeholdt Forbindelsen. Han havde sendt til St. Victor nogle Olafsreliquier, hvorfor ogsaa den norske Landshelgen vedblev at dyrkes der lige ind i det attende Aarhundrede. Eriks Aartid blev ogsaa ihukommet i St. Victor hver 3 Mai.¹⁾ Efter hvad vi have erfaret om ham, maa han have været en Mand af gode Studier og en energisk og opofrende Kjæmper for Hierarchiets Sag, hvilken han uden Tvivl af ganske Hjerte og af fuld Overbevisning var hengiven. Han har ved sin Død kunnet se tilbage paa et Liv, fuldt af mange Omkiftelser saavel for ham selv, som for hans Fædreland.

¹⁾ Ny Kirkehist. Saml. III, 434.